

Sygn. akt VI U 53/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 maja 2015 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Ewa Milczarek

Protokolant – sekr. sądowy Sylwia Sawicka

po rozpoznaniu w dniu 27 maja 2015 r. w Bydgoszczy

na rozprawie

odwołania: K. N.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 9 listopada 2012 r., znak: (...)

w sprawie: K. N.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

oddala odwołanie.

Na oryginalnie właściwy podpis.

UZASADNIENIE

Zaskarżoną decyzją Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił ubezpieczonej K. N. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy powołując się na fakt, że Komisja Lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 30.10.2012 roku stwierdziła u ubezpieczonej częściową niezdolność do pracy, która powstała po dniu 11.11.1999 r. roku a przed 1.08.2012 roku a w dziesięcioleciu przed powstaniem niezdolności do pracy ubezpieczona udokumentowała jedynie 4 lata, 2 miesiące i 28 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

W odwołaniu od tej decyzji ubezpieczona wniosła o jej zmianę i przyznanie prawa do renty powołując się na swój stan zdrowia oraz fakt niezwyfikowania przez organ rentowy całego okresu podlegania ubezpieczeniu.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie powołując się na fakt, że w dziesięcioleciu przed złożeniem wniosku o rentę ubezpieczona nie udowodniła wymaganego stażu ubezpieczeniowego z art. 58 ust. 2 ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z FUS a częściowa niezdolność do pracy winna powstać przed 11.11.1999 roku, bowiem w dziesięcioleciu przed tym dniem ubezpieczona spełniała warunki stażowe do otrzymania renty.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył co następuje:

Ubezpieczona K. N. (urodzona (...)), wykonująca zawód kasjera i sprzedawcy, złożyła 20 sierpnia 2012 roku wniosek o przyznanie renty z tytułu niezdolności do pracy.

Orzeczeniem z dnia 30.10. 2012 roku Komisja Lekarska ZUS uznała, że częściowa niezdolność do pracy powstała u ubezpieczonej po 11.11.1999r. roku a przed 1 08.2012 roku.

(okoliczności bezsporne)

W dziesięcioleciu przed złożeniem wniosku o rentę ubezpieczona nie udowodniła wymaganego stażu ubezpieczeniowego z art. 58 ust. 2 ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z FUS, ubezpieczona spełniała warunki stażowe do otrzymania renty w dziesięcioleciu bieżącym przed 11.11.1999 roku.

Po doliczeniu przez organ rentowy okresu składkowego od 23.09.2011r. do 1.12.2011 r. na dzień złożenia wniosku o rentę staż ubezpieczonej wyniósł 4 lata, 5 miesięcy i 7 dni. Nawet przy zaliczeniu do stażu pracy okresu od 23.09.2011 r. do 22.12.2011 r. ubezpieczona nie spełniałaby warunków stażowych do przyznania świadczenia.

W celu weryfikacji orzeczeń lekarskich orzeczników ZUS-u a w szczególności daty powstania niezdolności do pracy Sąd powołał dowód z opinii biegłych o specjalnościach: urologa, neurologa, kardiologa, gastrologa, endokrynologa i specjalisty medycyny pracy.

Biegli w swojej opinii z dnia 25.02.2012 roku rozpoznali u ubezpieczonej :

1. Zespół bólowy szyjno-barkowy prawostronny w przebiegu zmian zwyrodnieniowo-dyskopatycznych
2. Zespół cieśni nadgarstka prawego po leczeniu operacyjnym z upośledzoną funkcją ręki prawej.
3. Nadciśnienie tętnicze
4. Niedoczynność tarczycy w trakcie leczenia substytucyjnego -wyrównana
5. Stan po alkoholizacji guzków tarczycy w 2007r.
6. Kamica moczowa (nerkowa) bez upośledzenia funkcji nerek
7. Przepuklina wślizgowa rozworu przełykowego przepony
8. Przewlekłe powierzchowne zapalenie błony śluzowej żołądka w wywiadach.

Biegli stwierdzili we wnioskach opinii, że ubezpieczona jest częściowo niezdolna do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji od 22.04.2012 r. (obserwacja szpitalna) na okres dwóch lat. Przyczyną stwierdzonej niezdolności są schorzenia wymienione w pkt. 1 i 2, które w znaczący sposób ograniczają zdolność zarobkową ubezpieczonej. Niezdolność powstała po 11.11.1999 r. Biegli podzielili orzeczenie komisji lekarskiej ZUS i lekarza orzecznika ZUS.

(dowód : opinia biegłych z dnia 25.02.2012 r. k.27-28)

Po zapoznaniu się z wydaną przez biegłych opinią, ubezpieczona wskazała, iż, uzasadnienie opinii jest lakoniczne i nie odnosi się do licznych jej schorzeń wskazanych w rozpoznaniu.

W opinii uzupełniającej biegli podtrzymali wnioski opinii podstawowej.

(dowód : opinia biegłych z dnia 22.04.2012 r. k.64)

Po zapoznaniu się z wydaną przez biegłych opinią, ubezpieczona wskazała, iż, biegli nie odnieśli się do przedłożonej przez ubezpieczoną dokumentacji medycznej a ponadto biegli ocenili jedynie dwa schorzenia wobec ośmiu wskazanych w rozpoznaniu. Ubezpieczona wniosła o powołanie nowego zespołu biegłych celem oceny jej stanu zdrowia.

W związku z powyższymi zastrzeżeniami zgłoszonymi przez odwołującą, Sąd dopuścił dowód z opinii II zespołu biegłych w składzie wnioskowanym przez ubezpieczoną.

Biegli II zespołu w wydanej opinii po przeanalizowaniu dokumentacji medycznej i badaniu ubezpieczonej rozpoznali u ubezpieczonej:

- Chorobę zwyrodnieniową kręgosłupa z wielopoziomową dyskopatią szyjną
- leczoną operacyjnie w 2002 r. na poziomie C5/C6 i C6/C7 oraz wielopoziomową dyskopatię lędźwiową L2/L3/L4/L5 z przewlekłym zespołem bólowym szyjno-barkowym i lędźwiowo-krzyżowym objawowym
- Obustronny zespół cieśni nadgarstka głównie prawego leczony operacyjnie z; istotnym upośledzeniem sprawności kończyny górnej prawej z uszkodzeniem nerwu pośrodkowego i łokciowego
- Polineuropatię splotu ramiennego prawego
- Niedoczynność tarczycy leczona substytucyjnie w okresie wyrównania
- Nadciśnienie tętnicze II°
- Cechy choroby refleksowej z zapaleniem błony śluzowej żołądka i choroba uchyłkowa jelita grubego
- Żylaki odbytu
- Kamicę nerki prawej bez zastoju w okresie wydolności nerki
- Adaptacyjne zaburzenia nastroju

Biegli stwierdzili we wnioskach opinii, że badana jest okresowo częściowo niezdolna do pracy do 10.2015 r. od daty wystawienia

zaświadczenia o stanie zdrowia to jest od 19.07.2012 r. z orzeczeniem L.O. z dnia 24.08.2012 r. to jest od 1.01.2013 r. i spowodowana jest przede wszystkim chorobami układu nerwowego oraz schorzeniami współistniejącymi Częściowa niezdolność do pracy ma charakter okresowy z powodu możliwości poprawy stanu zdrowia po zastosowanym leczeniu specjalistycznym

Biegli wskazali, że do oceny stanu zdrowia i uznania częściowej niezdolności do pracy za podstawę mieli te same dowody, którymi dysponował organ rentowy w postępowaniu administracyjnym . Biegli podzielili opinię Lekarza Orzecznika KL ZUS oraz I Zespołu Biegłych co do orzeczonej niezdolności do pracy.

(dowód : opinia biegłych z dnia 3.10.2013 r. k.121)

W zastrzeżeniach zgłoszonych przez ubezpieczoną wskazano, że biegli nie określili czasu powstania niezdolności do pracy a ocena, że niezdolność istnieje od 19.07.2012 r. jest niewystarczająca. Zdaniem ubezpieczonej jej schorzenia powstały w końcu lat 80-tych. Ponadto ubezpieczona wniosła o przekazanie przez ZUS dokumentacji medycznej przekazanej 31.12.2012 r. Na wezwanie Sadu ubezpieczona nie wskazała jakiej dokumentacji dotyczy jej stwierdzenie w piśmie z dnia 12.12.2013 r. a organ rentowy wskazał, że akta ZUS zawierają całą dokumentację złożoną przez ubezpieczoną.

W kolejnej opinii uzupełniającej biegli odnosząc się do zastrzeżeń ubezpieczonej wskazali, że podtrzymują poprzednią opinię a niezdolność do pracy ubezpieczonej istnieje od 19.07.2012 r.

(dowód : opinia biegłych z dnia 20.02.2014 r. k.149)

W kolejnym piśmie procesowym ubezpieczona, kwestionując opinię biegłych z uwagi na to, że nie zawierała ona odniesienia do wszystkich schorzeń ubezpieczonej, wniosła o uzupełnienie opinii w zakresie art.12 i 13 ustawy emerytalnej a następnie na rozprawie w dniu 3.07.2014 r. ubezpieczona wniosła o przesłuchanie biegłych na rozprawie. W piśmie procesowym z dnia 17.07.2014 r. ubezpieczona wniosła o rozliczenie okresów składkowych i nieskładkowych, wskazując dodatkowe okresy nieuwzględnione przez organ rentowy.

W piśmie procesowym z dnia 28.08.2014 r. organ rentowy przedstawił rozliczenie okresów składkowych i nieskładkowych i podał, że na dzień powstania niezdolności do pracy t.j. przed 1.08.2012 r. ubezpieczona udowodniła 4 lata,5 miesięcy i 7 dni. Organ wskazał ponadto, że nawet po uwzględnieniu stażu pracy w G. (...) ubezpieczona nie spełniałaby warunków do przyznania świadczenia rentowego.

(dowód: pismo ZUS z dnia 28.08.2014 r. k.204 r.)

W kolejnej opinii uzupełniającej biegli, podtrzymali w całości wcześniej wydane orzeczenie iż częściowa niezdolność ubezpieczonej do pracy istnieje od 19.07.2012 r. i spowodowana jest przede wszystkim chorobami układu nerwowego oraz schorzeniami współistniejącymi.

(dowód : opinia biegłych z dnia 23.03.2015 r. k.237)

Ubezpieczona zgłosiła kolejne zastrzeżenia do opinii biegłych i ponownie wniosła o przesłuchanie biegłych na rozprawie.

W ustnych wyjaśnieniach opinii złożonych na rozprawie członkowie II zespołu biegłych podtrzymali złożoną opinię wraz z opiniami uzupełniającymi a kierownik zespołu biegłych T. Ś. wyjaśniając istotę schorzenia ubezpieczonej stwierdził, że główne schorzenie ubezpieczonej w postaci zwyrodnienia kręgosłupa z wielopoziomową dyskopatią w odcinku szyjnym i lędźwiowym, skutkuje przewlekłym zespołem bólowym w odcinku szyjno-barkowym i lędźwiowo-krzyżowym. Chorobą współistniejącą jest zespół cieśni nadgarstka oraz polineuropatia splotu ramiennego prawego. Schorzenie kręgosłupa istniało u ubezpieczonej wcześniej w 2002 r. i z tego powodu poddano ją operacji w odcinku szyjnym. Biegły kategorięcznie stwierdził, że niezdolność do pracy nie mogła powstać u ubezpieczonej przed 11.11.1999 r., bo dokumentacja medyczna w aktach sprawy nie zawiera argumentów pozwalających na przyjęcie istnienia niezdolności w tym okresie. W ocenie biegłego fakt zabiegu operacyjnego w 2002 r. nie przesądza o istnieniu niezdolności do pracy, wskazuje tylko, że choroba w 2002 r. była tak zaawansowana, że wymagała leczenia operacyjnego. Rozpoczęcie choroby mogło nastąpić u ubezpieczonej np. w wieku 30 lat, bo jest to choroba cywilizacyjna, ale samoistnienie nie spowodowało niezdolności do pracy. Biegły T. Ś. wskazał dodatkowo, że razem z biegłym ortopedą S. F. oceniał chorobę zwyrodnieniową a biegły F. oceniając narząd ruchu potwierdził przyjętą przez zespół biegłych datę powstania niezdolności do pracy 19.07.2012 r.

(Dowód: ustne wyjaśnienia biegłych –zapis A/V k.285)

Dowód z opinii biegłych, jak podkreśla się w orzecznictwie, podlega ocenie Sądu przy zastosowaniu art. 233 § 1 k.p.c., na podstawie właściwych dla jej przedmiotu kryteriów zgodności z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziomu wiedzy biegłego, podstaw teoretycznych opinii, a także sposobu motywowania oraz stopnia stanowczości wyrażonych w niej wniosków (zob. uzasadnienie postanowienia SN z dnia 7 listopada 2000 r., I CKN 1170/98, OSNC 2001/4/64; uzasadnienie wyroku SN z dnia 15 listopada 2002 r., V CKN 1354/00, Lex nr 77046). Biorąc pod uwagę przedstawione kryteria należy stwierdzić, że przeprowadzony dowód z opinii biegłych jest w pełni przydatny dla ustalenia stanu faktycznego sprawy. Biegli wchodzący w skład dwóch szerokich zespołów wydali swoje opinie po gruntownej analizie akt sprawy, uwzględniając całą dostępną dokumentację lekarską i wywiad z ubezpieczoną, a przede wszystkim dokonali badania przedmiotowego. Zgodne wnioski opinii obu zespołów a szczególnie II zespołu biegłych, który na skutek zastrzeżeń ubezpieczonej wydawał także opinie uzupełniające, sformułowane zostały w sposób jasny i precyzyjny, a końcowe stanowiska (wyjaśnione w odniesieniu do II zespołu na rozprawie przed Sądem poprzez

ustne wyjaśnienie treści opinii przez członków zespołu) zostało szczegółowo, przekonująco i logicznie uzasadnione. Przedstawione konkluzje są kategoryczne, a ich uzasadnienie przedstawione zostało w sposób przystępny i zrozumiały. Biegli są doświadczeniymi specjalistami z dziedzin medycyny, które odpowiadały schorzeniom ubezpieczonej, a poziom ich wiedzy i sposób umotywowania orzeczenia powoduje, iż Sąd Okręgowy uznaje przeprowadzone w sprawie opinie za w pełni trafne.

Nie budzi wątpliwości, iż ocena niezdolności do pracy w zakresie dotyczącym naruszenia sprawności organizmu i wynikających stąd ograniczeń możliwości wykonywania pracy wymaga z reguły wiadomości specjalnych (opinii biegłego z zakresu medycyny). Jednakże ostateczna ocena, czy ubezpieczony jest niezdolny do pracy całkowicie czy też częściowo musi uwzględniać także inne elementy, o których mowa będzie poniżej, niezwiązane ze stanem zdrowia. Ocena taka ma charakter prawny i może jej dokonać wyłącznie sąd a nie biegły. Należy też wskazać, że wykazywanie okoliczności uzasadniających powołanie w sprawie opinii uzupełniającej, czy kolejnego biegłego pozostaje w gestii strony. To właśnie strona winna wykazać się niezbędną aktywnością i wykazać błędy, sprzeczności lub inne wady w opiniach biegłych, które dyskwalifikują istniejące opinie, ewentualnie uzasadniają powołanie opinii dodatkowych. Ubezpieczona nie zakwestionowała opinii biegłych, wskazując jedynie, że nie zgadza się z jej wnioskami ale nie przedstawiła argumentów merytorycznych podważających zasadność wniosków opinii biegłych. Stwierdzenia, że niezdolność do pracy powstała w końcu lat 80-tych nie znajduje odzwierciedlenia w dokumentacji medycznej, co słusznie podkreślił biegły T. Ś. przesłuchany przez Sąd na rozprawie.

Stosownie do treści art. 57 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (j.t. Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.; powoływana dalej jako „ustawa”) renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki: jest niezdolny do pracy; ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy; niezdolność do pracy powstała w okresach, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2, pkt 3 lit. b, pkt 4, 6, 7 i 9, ust. 2 pkt 1, 3-8 i 9 lit. a, pkt 10 lit. a, pkt 11-12, 13 lit. a, pkt 14 lit. a i pkt 15-17 oraz art. 7 pkt 1-4, 5 lit. a, pkt 6 i 12, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów (ust. 1).

W myśl art. 58 ust. 1 i 2 tej ustawy - warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego, w myśl art. 57 ust. 1 pkt 2, uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie co najmniej:

- 1) 1 rok - jeżeli niezdolność do pracy powstała przed ukończeniem 20 lat;
- 2) 2 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 20 do 22 lat;
- 3) 3 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 22 do 25 lat;
- 4) 4 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 25 do 30 lat;
- 5) 5 lat - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat. (ust. 1)

2. Okres, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, powinien przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy; do tego dziesięcioletniego okresu nie wlicza się okresów pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej lub renty rodzinnej.

Stosownie do ustępu 4 art. 58 ustawy przepisu ust. 2 nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy, o którym mowa w art. 6, wynoszący co najmniej 25 lat dla kobiety i 30 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy.

Z opinii biegłych, które Sąd Okręgowy podzielił a których ubezpieczona nie zakwestionowała skutecznie, wynika, że niezdolność do pracy powstała u ubezpieczonej od 19.07.2012 r. a więc nie istniała w dacie umożliwiającej ubezpieczonej uzyskanie prawa do renty t.j. w czasie, gdy ubezpieczona spełniała warunki stażowe do uzyskania prawa do renty-czyli przed 11.11.1999 r.

W okresie ostatniego dziesięciolecia przed złożeniem wniosku (przed 20.08.2012 r. roku) o rentę ubezpieczona nie legitymowała się wymaganym 5 letnim okresem ubezpieczenia (art. 58 ust. 1 pkt. 3). Wymagany 5 letni okres ubezpieczenia ubezpieczona udowodniła w dziesięcioleciu biegnącym przed 11.11.1999r.

Biorąc powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w wyroku.

SSO Ewa Milczarek